

**Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Бигеш авыл
жирлеге Советы**

КАРАРЫ

26.10.2022 ел

№79

**Татарстан Республикасы Зэй муниципаль
районының Бигеш авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турында нигезләмә
хакында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчеләге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законнар нигезендә, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының «Бигеш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Бигеш авыл жирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Зэй муниципаль районының Бигеш авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<https://pravo.tatarstan.ru>), авыл жирлеге территориясендәге махсус мәгълүмат стендларында һәм Зэй муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

3. Карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәләшен контрольдә тотуны үз җаваплылыгында калдырам.

**Совет рәисе, Бигеш
авыл жирлеге башлыгы**

И.Р.Вәлиев.

Татарстан Республикасы Зэй
муниципаль районы Бигеш
авыл жирлегенен
2022 елның 26.10.
79 номерлы карарына кушымта

Татарстан Республикасы
Зэй муниципаль районының Бигеш авыл жирлеге территориясендә
төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында
НИГЕЗЛӘМӘ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмә (алга таба - нигезләмә) контроль органы эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыруда юридик затлар, хосусый эшмәкәрләр, гражданнар тарафыннан закон бозган өчен административ һәм башка жаваплылык каралган (алга таба - муниципаль контроль) Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Бигеш авыл жирлеге территориясен төзеклэндерү кагыйдэләре (алга таба - төзеклэндерү кагыйдэләре) таләпләре үтәлешен билгели.

1.2. Муниципаль контроль предметы булып юридик затлар, хосусый эшмәкәрләр, гражданнар тарафыннан төзеклэндерү кагыйдэләре белән билгелэнгән мәжбүри таләпләрне, шул исәптән инвалидларга социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларыннан файдалану мөмкинлеген тәмин итү таләпләрен үтәү тора.

1.3. Муниципаль контроль Зэй муниципаль районы Бигеш авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба - контроль органы) тарафыннан башкарыла.

1.4. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру эшчәнлегенә белән Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Бигеш авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе житәкчелек итә.

1.5. Муниципаль контрольне турыдан-туры гамәлгә ашыручы вазыйфай затлар исемлегенә (алга таба - инспекторлар) контроль органының күрсәтмә акты белән билгеләнә.

1.6. Шул ук контроль объектларына карата профилактик чаралар үткәргән вазыйфай затларның контроль объектларына карата контроль (күзәтчелек) чарасы үткәрүе тыела.

1.7. Инспекторларның хокуклары һәм бурычлары «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 29 статьясы (алга таба - 248-ФЗ номерлы Федераль закон) белән регламентлана.

1.8. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга бәйле максатларда, контроль орган ведомствосына мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон рәвештә, алар карамагында шушы документлар һәм (яисә) белешмәләр булган башка органнардан яисә мондый органнарда буйсынучы оешмалардан документларны һәм (яисә) белешмәләрне түләүсез нигездә ала.

Документларны һәм (яисә) белешмәләрне ведомствоара мәгълүмати хезмәтгәшлек кысаларында тапшыру, мәгълүматны ачу, шул исәптән 248-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очракларда мондый документлар һәм (яки) белешмәләр белән танышу Россия Федерациясенең дәүләт һәм башка саклана торган сер турында законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

1.9. Муниципаль контроль объектлары булып тора:

- алар кысаларында төзекләндерү өлкәсендә мәжбүри таләпләр үтәлергә тиешле контрольдә тотучы затларның эшчәнлеге, гамәлләре (гамәл кылмавы), шул исәптән эшчәнлек, гамәлләрне (гамәл кылмауны) контрольдә тотучы затларга карата;

- биналар, бүлмәләр, корылмалар, линияле объектлар, территорияләр, шул исәптән су, жир һәм урман участкалары, жиһазлар, жайланмалар, әйберләр, материаллар, транспорт чаралары, контрольдә тотучы затлар ия булган һәм (яисә) алардан файдалана торган һәм аларга төзекләндерү өлкәсендә мәжбүри таләпләр куела (алга таба-житештерү объектлары) торган башка объектлар.

2. Зыян (зарар) китерү куркынычы категориясе

2.1. Муниципаль контроль профилактик чараларны һәм контроль чараларны сайлап алуны, аларның эчтәлеген (шул исәптән тикшерелә торган мәжбүри таләпләр күләме), интенсивлыгын һәм нәтижәләрен билгели торган зыян китерү (зарар китерү) куркынычлары белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта контроль орган даими нигездә зыян китерү (зарар китерү) куркынычын бәяләү һәм идарә итү өчен кулланыла торган мәгълүматларга мониторинг (жыю, эшкәртү, анализлау һәм исәпкә алу) үткәрә.

2.2. Муниципаль контрольне башкарганда зыян китерү (зарар китерү) куркынычлары белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян китерү (зарар китерү) куркынычының түбәндәге категорияләренә (алга таба - куркынычлык категориясенә) кертелергә мөмкин:

югары куркыныч
уртача куркыныч;
жиңелчә куркыныч;
түбән куркыныч.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын куркынычлык категориясенә кертү критерийлары әлеге нигезләмәгә 1 нче кушымта белән билгеләнгән.

2.4. Контроль объектның куркынычлык категориясенә берсенә кертү контроль органы тарафыннан ел саен аның характеристикаларын раслаган куркынычлык критерийлары белән туры китерү нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторы үзе мәжбүри таләпләрне бозмый торган контроль объект параметрларына туры килү яки читләшү булып тора, әмма югары дәрәжәдә ихтималлык белән закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) килү куркынычы булу турында сөйли.

2.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге әлеге нигезләмәгә 2

нче кушымта белән билгеләнгән.

2.6. Контроль объекты билгеле бер куркынычлык категориясенә кертелмәгән очракта, ул түбән куркыныч категориясенә кертелгән дип санала.

2.7. Контроль объектының башка куркынычлык категориясе критериена туры килүе турында йә хәвеф критерийларын үзгәртү турында белешмә кәргәндә муниципаль контроль органы 5 эш көне эчендә күрсәтелгән контроль объектының куркынычлык категориясен үзгәртү турында карар кабул итә.

3. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) килү куркынычын профилактикалау

Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль органы түбәндәге профилактик чаралар төрләрен уздыра:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) алдан кисәтү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

3.1. Мәжбүри таләпләрне үтәү һәм хокук куллану практикасын гомумиләштерү мәсьәләләре буенча контрольдә тотучы һәм башка кызыксынган затларга хәбәр итү.

3.1.1. Муниципаль контроль органы тиешле мәгълүматларны интернет-телекоммуникация чөлтәрендәге Зәй муниципаль районының рәсми сайтында (алга таба – рәсми сайт) урнаштыру, массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгару һәм башка формалар куллану юлы белән мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольлек итүче затларга һәм башка кызыксынган затларга житкерүне гамәлгә ашыра.

Контроль органы 248-ФЗ Федераль законның 46 статьясы 3 өлешендә билгеләнгән белешмәләрне «Интернет» чөлтәрендәге Зәй муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыра һәм аны актуаль хәлдә тотта.

3.1.2. Муниципаль контрольне оештыруның һәм уздыруның хокук куллану практикасын гомумиләштерү ел саен гамәлгә ашырыла.

Хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре буенча контроль органы контроль органының хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре белән доклад (алга таба - доклад) әзерләүне тәмин итә.

Контроль органы доклад проекты буенча гавами фикер алышуны тәмин итә.

Доклад контроль органы житәкчәсе күрсәтмәсе белән раслана һәм Зәй муниципаль районының рәсми сайтында хокук куллану практикасын гомумиләштерү елында ел саен 30 гыйнвардан да соңга калмыйча урнаштырыла.

3.2. Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү.

3.2.1. Муниципаль контроль органында мәжбүри таләпләрне бозуларга әзерләну яисә мәжбүри таләпләрне бозуның билгеләре турында белешмәләр булганда һәм (яисә) мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китермәгән йә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы тудырылмаган дигән расланган мәгълүматлар булмаган очракта, муниципаль контроль органы контрольлек итүче затка мәжбүри таләпләрне бозарга ярамаганлыгы турында кисәтү (алдан кисәтү) белдерә һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү буенча чаралар күрергә

тәкъдим итә.

3.2.2. Кисәтү Россия Икътисадый үсеш министрлығының "Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик формалары турында" 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган форма буенча төзелә.

3.2.3. Контрольдә тотучы зат кисәтү алынган көннән алып 10 (ун) эш көне эчендә контроль органына кисәтүгә карата ризасызлык белдерергә хокуклы.

3.2.4. Ризасызлыкта (возражение) булырга тиеш:

1) ризасызлык жибәрелә торган контроль органының исеме;
2) юридик затның исеме, шәкси эшкуарның яисә гражданның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (соңгысы - булган очракта), шулай ук элемтә өчен телефон номеры (номерлары), электрон почта адресы (адреслары) һәм контрольдә тотучы затка җавап жибәрелергә тиешле почта адресы;

3) кисәтүнең датасы һәм номеры;

4) контрольлек итүче затның игълан ителгән кисәтү белән риза булмаган дәлилләре;

5) контрольлек итүче зат тарафыннан кисәтү алу датасы;

6) имза һәм дата.

3.2.5. Кирәк булган очракта, үз дәлилләрен раслау өчен, контрольлек итүче зат кисәтүгә каршы ризасызлыкка тиешле документларны яисә аларның расланган күчермәләрен терки.

3.2.6. Контроль органы аны алган көннән алып унбиш эш көне эчендә кисәтүгә карата ризасызлыкны карый.

3.2.7. Ризасызлыкны карау нәтижеләре буенча контроль органы түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) белдерелгән кисәтүне гамәлдән чыгару формасында ризасызлыкны канәгатьләндерә;

2) сәбәпләрен күрсәтеп, ризасызлыкны канәгатьләндерүдән баш тарта.

3.2.8. Контроль органы ризасызлыкны карау нәтижеләре буенча контрольлек итүче затка биш эш көннән дә соңга калмыйча хәбәр итә.

3.2.9. Ризасызлыкны шул ук нигезләр буенча кабат жибәрү рөхсәт ителми.

3.2.10. Контроль органы мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында игълан ителгән кисәтүләрне исәпкә ала һәм башка профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткәрү өчен тиешле мәгълүматларны куллана.

3.3. Консультация бирү

3.3.1. Контрольдә тотучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультация бирү муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча башкарыла:

1) контроль чараларны үткәрү тәртибе;

2) тикшерү чараларын үткәрүнең ешлыгы;

3) тикшерү чаралары йомгаклары буенча карарлар кабул итү тәртибе;

4) контроль органы карарларына шикаять бирү тәртибе.

3.3.2. Инспекторлар контрольдә тотучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультацияләр бирәләр:

1) телефон буенча телдән аңлатмалар, видео-конференц-элементә аша, шәкси

кабул итүдө яки профилакти чара, контроль чара барышында;

2) контрольдө тотучы затларның һәм аларның вәкилләренә бер типтагы мөрәжәгатьләре (10нан артык бер типтагы мөрәжәгатьләр) буенча контроль органының вәкаләтле вазыйфаи заты тарафыннан имзаланган язмача аңлатманы рәсми сайтта урнаштыру юлы белән.

3.3.3. Һәр мөрәжәгать итүчегә шәхси кабул итүдә инспекторлар тарафыннан 10 минуттан да артык консультация бирелә алмый.

Телефон аша сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.3.4. Контроль органы контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язмача мәгълүмат бирми.

3.3.5. Контрольдө тотучы затларга һәм аларның вәкилләренә язмача консультация бирү түбәндәге мәсьәләләр буенча башкарыла:

1) контроль органы карарларына шикаять бирү тәртибе;

3.3.6. Контрольлек итүче зат «Россия Федерациясе гражданнының мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән срокларда язмача жавап бирү турында запрос жибәрергә хокуклы.

3.3.7. Тикшерү органы үткәрелгән консультацияләрне исәпкә ала.

3.4. Профилактик визит

3.4.1. Профилактик визитны инспектор контрольдө тотучы затның эшчәнлеген башкару урыны буенча яисә видео-конференц-элементә куллану юлы белән профилактик әңгәмә рәвешендә уздыра.

Профилактик визитның озынлыгы бер көн эчендә ике сәгатьтән артып китми.

3.4.2. Инспектор түбәндәгеләргә карата мәжбүри профилактик визит уздыра:

1) төзекләндерү өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыруга керешүче контрольдө тотучы затларга, мондый эшчәнлек башланган вакыттан алып бер елдан да соңга калмыйча (эшчәнлек башлану турында белешмәләр булганда);

2) авыр куркынычлык категориясенә кертелгән контроль объектларына, контроль объекттын күрсәтелгән категориягә кертү турында карар кабул ителгән көннән алып бер елдан да соңга калмыйча.

3.4.3. Контроль орган контрольдө тотыла торган затка мәжбүри профилактик визитны уздыру турында, аны үткәрү датасына кадәр биш эш көненнән дә соңга калмыйча, хәбәр жибәрә.

Контрольдө тотучы зат, аны үткәрү датасына кадәр өч эш көненнән дә соңга калмыйча, мәжбүри профилактик визит үткәрүдән баш тартырга хокуклы.

3.4.4. Профилактика визиты йомгаклары буенча инспектор профилактик визит үткәрү турында әлегә нигезләмәгә 3 нче кушымта нигезендә формада акт төзи.

3.4.5. Контроль органы үткәрелгән профилактик визитларның исәбен алып бара.

4. Контроль чараларны һәм контроль гамәлләрне гамәлгә ашыру

4.1. Контроль чаралар. Гомуми сораулар

4.1.1. Муниципаль контроль оештыру органы тарафыннан түбәндәге планлаштырылган һәм планнан тыш контроль чараларны үткәрүне оештыру юлы белән гамәлгә ашырыла:

инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү, күчмә тикшерү -

контрольдә тотыла торган затлар белән хезмәттәшлек иткәндә;

мәжбүри таләпләрне үтәүне күзәтү, күчмә тикшерү - контрольдә тотыла торган затлар белән үзара хезмәттәшлексез.

4.1.2. Контрольдә тотучы затлар белән үзара хезмәттәшлек нигезендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль чаралар булып түбәндәгеләр тора:

инспектор һәм аның вәкиле арасында очрашулар, телефоннан һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры хезмәттәшлек);

документларны, башка материалларны сорату;

контрольдә тотучы затның эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында инспекторның булуы (гомуми файдаланудагы житештерү объектларында инспектор булу очрақларыннан тыш).

4.1.3. Контроль чаралар контроль органы тарафыннан контрольдә тотучы зат белән үзара хезмәттәшлектә түбәндәгә нигезләрдә үткәрелә:

1) контроль органында закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зарар китерү) яки зыян китерү куркынычы булу турында мәгълүматлар булу яисә тикшерү объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен яки объектның мондый параметрлардан тайпылуын ачыклау;

2) контроль чаралар үткәрү планына кертелгән тикшерү чараларын үткәрү вакыты житү;

3) Россия Федерациясе Президентының йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенә конкрет контрольлек итүче затларга карата контроль (күзәтчелек) чаралар үткәрү турында йөкләмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренә үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында тикшерү чарасы үткәрү турында прокурор таләбе;

5) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очрақларда мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында тикшерү органының карарын үтәү срогы чыгу.

Үзара хезмәттәшлексез контроль чаралар инспекторлар тарафыннан контроль органының вәкаләтле вазыйфай затлары биремнәре нигезендә, контроль органы эш планнарындагы биремнәре дә кертеп, шул исәптән 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очрақларда уздырыла.

4.1.4. Контроль затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелгәннәрдән кала, планлы һәм планнан тыш контроль чаралар инспектор һәм контроль чараны үткәргүгә жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәгә контроль гамәлләрне башкару юлы белән уздырыла:

карау;

сораштыру;

язмача аңлатмалар алу;

документларны таләп итеп алу;

экспертиза.

4.1.5. Контрольдә тотучы зат белән үзара бәйләнештә торуну күздә тоткан

тикшерү чарасы, шулай ук документар тикшерү уздыру өчен, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 64 статьясының 1 өлешендә каралган белешмәләр күрсәтелгән контроль органның вәкаләтле вәкиле имзалаган тикшерү органы карары кабул ителә.

Күчмә тикшерүнең мәжбүри таләпләрен үтәүне күзәтү барышында үткәрелгән очракта контроль чараны уздыру турында әлеге пунктта каралган карар кабул итү таләп ителми.

Контроль (күзәтчелек) чараларын үткәрү турындагы карарларның формалары Россия Икътисадый үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан файдаланыла торган документларның типлаштырылган формалары турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган.

4.1.6. Контроль чаралар контроль чараны уздыру турында контроль органы карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда, контроль органы контроль чаралар үткәргә тиешле тәртиптә аттестация үткән экспертларны, эксперт оешмаларын һәм контроль чаралар үткәргә жәлеп ителүчеләр реестрына кертелгән экспертлар, эксперт оешмаларын жәлеп итә.

4.1.7. Контрольдә тотучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чара тәмамлангач, инспектор «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан файдаланыла торган документларның типлаштырылган формалары турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы Россия Икътисадый үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган форма буенча контроль чара актын (алга таба шулай ук - акт) тәзи.

Мондый чараны үткәрү нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләргә бозу ачыкланган очракта, актта нинди мәжбүри таләпнең бозылуы, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлеге белән билгеләнүе күрсәтелә.

Контрольдә тотучы зат белән үзара бәйләнешне күздә тоткан тикшерү чарасы тәмамланганчы ачыкланган хокук бозу очраклары бетерелгән очракта, актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8. Мәжбүри таләпләргә бозуның дәлиле булган документлар, башка материаллар актка беркетелә.

Тикшерү чараларын үткәргәндә тутырылган тикшерү кәгазьләре шулай ук актка теркәлергә тиеш.

4.1.9. Әгәр актны рәсмиләштерүнең Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан башка тәртибе билгеләнмәгән булса, актны рәсмиләштерү контроль чараны уздыру урыны буенча башкарыла.

4.1.10. Дәүләт, коммерция, хезмәт, башка серне тәшкил иткән мәгълүматны үз эченә алган контроль чара нәтижәләре Россия Федерациясә законнарында каралган таләпләргә үтәп рәсмиләштерелә.

4.1.11. Контроль (күзәтчелек) чарасы актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат әлеге нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә актка шикаять бирергә хокуклы.

4.2. Контроль чаралар нәтижәләре буенча тикшерү органы тарафыннан күрелә торган чаралар

4.2.1. Россия Федерациясә законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләргә бозуларны тикшерү

чарасын үткэргэндэ хокук бозулар ачыкланган очракта контроль органы бурычлы:

1) контрольдэ тотучы затка контроль чара актын рэсмилэштэргэннэн соң ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында (алга таба – күрсәтмә), аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп, эмма алты айдан да артык түгел (документар тикшерү уздырганда күрсәтмә контрольдэ тотучы затка документлар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көнөннән дә соңга калмыйча жибәрелә) һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтлэргә, шулай ук контроль формасы турында федераль законда каралган башка чараларга зыян (зарар) килүне булдырмау чараларын үткэрү турында кисәтү бирергә;

2) кичекмәстән законнар белән саклана торган кыйммәтлэргә зыян килүне (зарар килүне) булдырмау яки зыян (зарар) килүне туктату буенча биналарны, корылмаларны, төзелмәләрне, жиһазларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатациялүне (файдалануны) тыю турында таләп белән судка мөрәжәгать итүгә кадәр, закон белән саклана торган кыйммәтлэргә зыян (зарар) килү куркынычы барлыгы, аны булдырмый калу ысуллары турында гражданнарга, оешмаларга теләсә нинди мөмкин булган ысул белән мәгълүмат житкерергә, тикшерү үткэргэндэ гражданның эшчәнлеге, контроль объектына ия булган һәм (яки) файдаланучы оешманың, алар файдалана торган биналар, корылмалар, бүлмәләр жиһазлар, транспорт чаралары һәм башка шундый объектлар, алар тарафыннан житештерелә һәм сатыла торган товарлар, башкарыла торган эшләр, күрсәтелә торган хезмәтләр закон тарафыннан саклана торган кыйммәтлэргә турыдан-туры зыян китерә (зарар китерә), яисә шундый зыян (зарар) китерелгән дип билгеләнгэндэ Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны күрергә;

3) контроль (күзәтчелек) чарасы барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерүне тикшереп торырга, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтергә, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтлэргә зыян (зарар) китереп чыгарырга мөмкин булган зыянны булдырмау, күрсәтмәне билгеләнгән вакытта үтәмәгэндэ аны үтәүне тәэмин итү буенча чаралар күрергә; мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турында таләп белән судка мөрәжәгать итэргә;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтлэргә зыян (зыян) килү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турында мәсьәләне карарга.

4.2.2. Күрсәтмә (предписание) әлеге нигезләмәгә 4 нче кушымта нигезендә форма буенча рэсмиләштерелә.

4.2.3. Контрольдэ тотучы зат күрсәтмәне үтәү срогы чыкканчы, мәжбүри таләпләрне бозуны бетерүне раслый торган документлар һәм белешмәләрне теркәп, күрсәтмәнең үтәлеше турында контроль органына хәбәр итә.

4.2.4. Контрольдэ тотучы зат тарафыннан әлеге нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарны үтәүнең срогы чыкканда, контрольдэ тотучы зат тарафыннан билгеләнгән карар белән күрсәтелгән документлар һәм белешмәләрнең срогы чыкканчы тапшырылганда, яисә мәжбүри таләпләрне үтәүне

күзөтү кысаларында мэгълүмат (куркынычсызлык мониторингы) алынган очракта, контроль (күзөтчөлөк) органы карарның үтөлөшөн тапшырылган документлар һәм алынган мэгълүмат нигезендә бәяли.

4.2.5. Контрольдә тотучы зат күрсәтмәне үтөгән очракта контроль органы контрольдә тотучы затка күрсәтмәнең үтөлөшө турында хәбәрнамә жиберә.

4.2.6. Әгәр күрсәтелгән документлар һәм белешмәләр контрольдә тотучы зат тарафыннан тапшырылмаган булса яисә алар нигезендә яки мәжбүри таләпләрне үтәүне күзөтү кысаларында алынган мэгълүмат нигезендә (куркынычсызлык мониторингы) карарның үтөлөшө турында нәтижә ясап булмаса, контроль органы әлегә карарның үтөлөшөн инспекция визиты, рейд тикшерүе яисә документар тикшерү уздыру юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча кабул ителгән карарның үтөлөшөн бәяләү уздырылган очракта, урынга барып тикшерү уздыру рөхсәт ителә.

4.2.7. Әлегә нигезләмәнең 4.2.6 пункттында каралган контроль чараны уздыру йомгаклары буенча контроль органы карарының үтөлмәве яисә тиешенчә үтөлмәве ачыкланган очракта, ул, үтәүнең яңа срокларын күрсәтеп, контрольдә тотучы затка әлегә нигезләмәнең 4.2.1 пункттының 1 пунктчасында каралган карарны яңадан бирә.

Күрсәтмә билгеләнгән срокларда үтөлмәгәндә, контроль органы, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри башкару таләбе белән судка мөрәжәгать итеп, аның үтөлөшөн тәэмин итү чараларын күрә.

4.3. Планлы контроль чаралар

4.3.1. Планлы контроль чаралар контроль органы төзи торган һәм прокуратура органнары белән килештерелергә тиешле чираттагы календарь елга планлы контроль чараларын уздыру планы (алга таба - еллык чаралар планы) нигезендә уздырыла.

4.3.2. Билгеле куркынычлык категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын уздыруның төрләре, вакыт аралыгы зыян килү (зарар килү) куркынычларына туры китереп билгеләнә.

4.3.3. Контроль органы планлаштырылган контроль чараларның түбәндәге төрләрен үткәрә ала:

- инспекция визиты;
- рейд тикшерүе;
- документар тикшерү;
- күчмә тикшерү.

4.3.4. Югары куркынычлык категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын уздыру вакыты - 3 елга бер тапкыр.

Уртача һәм жиңелчә куркынычлык категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын уздыру вакыты - 4 елга бер тапкыр.

Түбән куркынычлык категориясенә кертелгән контроль объектка карата планлы тикшерү чаралары үткәрелми.

4.4. Планнан тыш контроль чаралары

4.4.1. Планнан тыш контроль чаралар документар һәм күчмә тикшерүләр, инспекция визиты, рейд тикшерүе, мәжбүри таләпләрнең үтөлөшөн күзөтү, күчмә тикшерү рәвешендә үткәрелә.

4.4.2. Планнан тыш тикшерү чарасын үткөрү турында карар мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

4.4.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара хезмәттәшлексез планнан тыш контроль чаралардан тыш, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенең 1, 3 - 5 пунктларында каралган нигезләр буенча уздырыла.

4.4.4. Планнан тыш контроль чара прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин булган очракта, күрсәтелгән чара мондый килештерүдән соң уздырыла.

4.5. Документар тикшерү

4.5.1. Документар тикшерү дигәндә контроль органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган һәм аның предмети булып, аларның оештыру-хокукий формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган контрольдә тотучы затлар документларындагы белешмәләр, шулай ук аларның эшчәнлеген башкарганда кулланыла торган һәм контроль (күзәтчелек) органының мәжбүри таләпләрен һәм карарларын үтәүгә бәйле документлар тора торган контроль чара аңлашыла.

4.5.2. Контроль орган карамагында булган документлардагы мәгълүматларның дәрәҗәсигә шик тудырганда яисә бу мәгълүматлар контрольдә тотучы затның мәжбүри таләпләрен үтәвен бәяләргә мөмкинлек бирмәгәндә, контроль органы контрольдә тотучы зат адресына документар тикшерү барышында карау өчен кирәкле бүтән документларны тапшыру таләбен жиберә.

Өлеге таләпне алганнан соң ун эш көне эчендә контрольлек итүче зат таләпләрдә күрсәтелгән документларны контроль органына жиберергә тиеш.

4.5.3. Документар тикшерүне үткөрү срогы ун эш көненнән артып китә алмый.

Күрсәтелгән срокка түбәндә китерелгән мизгелдән башлап чор кертелми:

1) контроль органы тарафыннан контроллек итүче затка таләптә күрсәтелгән документларны контроль органга бирү моментына кадәр документар тикшерү барышында карау өчен кирәкле документларны тапшыру таләпләре жиберү вакыты;

2) контрольдә тотучы затка контроль орган мәгълүматы жиберелгәннән соңгы чор:

контрольлек итүче зат тапшырган документларда хаталарны һәм (яки) каршылыкларны ачыклау турында;

тапшырылган документлардагы белешмәләрнең, контроль органында булган документлардагы һәм (яисә) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган белешмәләрнең туры килмәве турында һәм күрсәтелгән аңлатмаларны тикшерү органына тапшырганчы кирәкле аңлатмаларны язма формада тапшыру таләпләре турында.

4.5.4. Документар тикшерү барышында башкарыла торган контроль гамәлләр исемлеге:

1) язмача аңлатмалар алу;

2) документларны таләп итү;

3) экспертиза.

4.5.5. Инспектор тарафыннан контрольдә тотучы заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан язмача аңлатмалар соралырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы ике эш көненнән дә

соңга калмыйча ирекле формада язмача аңлатмалар бирэ.

Язмача аңлатмалар ирекле формада язмача документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор вазыйфаи затлар яки оешма хезмәткәрләре, контрольдә торучы граждандар, аларның вәкилләре, шаһитлары сүзләреннән язма аңлатмалар төзәргә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дәрәс язып алуы турында тамга ясыйлар һәм, аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

Инспектор оешманың вазифаи затлары яки хезмәткәрләре, контрольлек итүче затлар, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән язмача аңлатмалар төзәргә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда, текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дәрәс язып алуы турында тамга ясыйлар һәм, аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

4.5.6. Контроль чараны үткәрү барышында инспектор контрольдә тотучы затка мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү өчен кирәкле һәм (яки) мөһим булган документларны һәм (яки) аларның күчәргә алынган, шул исәптән фотография, аудио һәм видеоязма материалларны, мәгълүмат базаларын, мәгълүмат банкларын, мәгълүмат йөртүчеләрне бирү таләбен куярга хокуклы.

Әлеге таләп алынган көннән алып 10 эш көне эчендә контрольдә тотучы зат тиешле документларны контроль органына жиберә яисә кичекмәстән, язмача рәвештә, сәбәпләрен һәм вакытын күрсәтеп, документларны билгеләнгән срокта бирүнең мөмкин булмавы, таләп ителгән документларны нинди срокта бирү мөмкин булуы турында үтенечнамә белән инспекторга хәбәр итә.

Документар тикшерүне үткәрү срогына тикшерү чараларын тормышка ашыру өчен кирәкле мәгълүматны карау һәм эзләү хокуклары белән фотография, аудио һәм видеоязма материалларына, мәгълүмат базаларына, мәгълүмат банкларына, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә керү аларга логин һәм пароль рәвешендә бирелә.

4.5.7. Экспертиза контроль органы кушуы буенча эксперт яки эксперт оешмасы тарафыннан башкарыла.

Экспертиза контрольдә тотучы затның (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек алып барган) урыны буенча да, шулай ук эксперт яисә эксперт оешмасы эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча да гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Экспертизаны гамәлгә ашыру вакыты экспертиза төренә бәйле һәм һәр конкрет очракта контроль органы һәм эксперт яки эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча индивидуаль билгеләнә.

Экспертиза нәтижәләре контроль орган раслаган форма буенча эксперт бәяләмәсе белән рәсмиләштерелә.

4.5.8. Документар тикшерү актын рәсмиләштерү контроль органы урнашкан урын буенча документар тикшерү үткәрү тәмамланган көнне башкарыла. Документар тикшерү акты формасы Россия Икътисади үсеш министрлыгының 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган.

4.5.9. Акт 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралган

тәртиптә документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча контроль органы тарафыннан контрольлек итүче затка жиберелә.

4.5.10. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килештермичә уздырыла.

4.6. Күчмә тикшерү

4.6.1. Күчмә тикшерү дигәндә житештерү объектлары булган һәм (яисә) алардан файдаланучы конкрет контрольдә тотучы зат белән хезмәттәшлек итү юлы белән

шундый затның мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләү, шулай ук контроль (күзәтчелек) органы карарларының үтәлешен бәяләү максатларында үткәрелә торган комплекслы контроль (күзәтү) чара аңлашыла.

4.6.2. Күчмә тикшерү контрольдә тотучы затның (аның филиалларының, вәкилләренен, аерымланган структур бүлекчәләренен) урнашкан (эшчәнлеген гамәлгә ашыру) урыны буенча уздырыла.

Күчмә тикшерү дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио- яки видеоэлементә аша үткәрелергә мөмкин.

4.6.3. Күчмә тикшерү түбәндәгеләр мөмкин булмаган очракта уздырыла:

1) контроль органы карамагындагы яисә ул соратып алган документларда һәм контрольдә тотучы затның аңлатмаларында булган белешмәләренен тулылыгын һәм дөреслеген тикшерергә мөмкин булмаганда;

2) контрольдә тотучы затның эшчәнлеген, гамәлләрен (гамәл кылмавы) һәм һәм (яисә) аның карамагындагы һәм (яисә) файдаланыла торган контроль объектларының мәжбүри таләпләргә туры килүен әлеге нигезләмәнен 4.6.2 пунктындагы беренче абзацында күрсәтелгән урынга бармыйча бәяләргә һәм контроль чараларның башка төре кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләрне кылу мөмкин булмаганда.

4.6.4. Планнан тыш күчмә тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелергә мөмкин, 57 статьяның 1 өлеше 3 - 5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясы 12 өлеше нигезендә уздыру очракларыннан тыш.

4.6.5. Контроль органы контрольлек итүче затка күчмә тикшерү уздыру турында ул башланганчы егерме дүрт сәгатьтән дә соңга калмыйча, күчмә тикшерү уздыру турындагы карарның күчмәсен жиберү юлы белән хәбәр итә.

4.6.6. Инспектор күчмә тикшерүне үткәргәндә контрольлек итүче затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклыгы, күчмә тикшерү уздыру турындагы карарның күчмәсен күрсәтә, шулай ук контроль чараларның бердәм реестрындагы исәп номерын хәбәр итә.

4.6.7. Күчмә тикшерүне үткәрү вакыты ун эш көненнән дә артмый.

Күчмә тикшерү барышында кече эшкуарлыкның бер субъектына карата үзара хезмәттәшлекнең гомуми срогы кече предприятие өчен илле сәгатьтән һәм микропредприятие өчен унбиш сәгатьтән артык була алмый.

4.6.8. Күчмә тикшерү барышында мөмкин булган контроль гамәлләр исемлеге:

1) карау;

2) сораштыру;

- 3) язмача аңлатмалар алу;
- 4) документларны таләп итү;
- 5) экспертиза.

4.6.9. Сораштыру дигәндә, контрольдә тотучы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләүне уздыру өчен әһәмияткә ия булган телдән мәгълүматны контрольдә тотучы заттан яисә аның вәкиленнән һәм шундый мәгълүмат булган башка затлардан алу буенча контроль эш аңлашыла.

Сораштыру нәтижәләре бәян ителгән мәгълүматларның дәрәсләген раслаучы сораштырылуучы зат тарафыннан имзалана торган сорашып белешү беркетмәсендә, шулай ук алынган белешмәләр контроль чара өчен әһәмияткә ия булган очракта, контроль чара актында теркәлә.

4.6.10. Тикшерүне, сораштыруны гамәлгә ашырганда мәжбүри таләпләрне бозу очраklары ачыкланган очракта инспектор мәжбүри таләпләрне бозу дәлилләрен теркәү өчен фотография, аудио һәм видеоязмалардан, дәлилләрен теркәүнең башка ысулларыннан файдаланырга хокуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуларның дәлилләрен теркәү мәжбүри таләпләрне бозуның ачыкланган һәрберсенен кимендә ике сурәте белән ярдәмендә башкарыла.

Фотога төшерү һәм видеога яздыру мәжбүри таләпләрне бозуларның дәлилләрен теркәү өчен дәүләт серен яклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4.6.11. Таләп ителә торган документларны, язмача аңлатмаларны контрольдә тотучы зат тарафыннан тапшыру, экспертиза үткәру әлеге нигезләмәнең 4.5.5, 4.5.6 һәм 4.5.7 пунктларына туры китереп башкарыла.

4.6.12. Күчмә тикшерү тәмамланганнан соң, инспектор Россия Икътисади үсеш министрлыгының 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән билгеләнгән форма буенча күчмә тикшерү актын төзи.

Фотога төшерү, аудио һәм видеоязмалар ясау турындагы мәгълүмат тикшерү актында чагылдырыла.

Дистанцион багланыш чараларыннан, шул исәптән аудио- яки видеоәлемтәдән файдаланып, урынга чыгып тикшерү үткәрелгән очракта, нигезләмәнең икенче пункты абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

4.6.13. Күчмә тикшерү уздыру урнашу урыны буенча контрольдә тотучы зат булмау, яисә контрольдә тотучы зат тарафыннан эшчәнлек чынлыкта үтәлмәү белән бәйлә рәвештә яки күчмә тикшерүне үткәру яки тәмамлау мөмкин булмауга китергән контроль затның башка гамәлләре (гамәл кылмавы) белән бәйлә рәвештә мөмкин булмаганда инспектор, сәбәпләрен күрсәтеп, күчмә тикшерүне үткәрүнең мөмкин булмавы турында акт төзи һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законда 21 статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган тәртиптә контроль чаралар уздыру мөмкинлегә булмавы турында контрольдә тотыла торган затка хәбәр итә.

Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткәрүнең күрсәтелгән чоры кысаларында урынга чыгып тикшерү тәмамланганчы теләсә кайсы вакытта контроль гамәлләр кылырга хокуклы.

4.6.14. Шәхси эшмәкәр, контрольдә тотучы зат булып торучы юридик зат контроль органына тикшерү чараларын үткәргәндә түбәндәге очраklарда булу

мөмкинлеге булмау турында мәгълүмат тапшырырга хокуклы:

1) вакытлыча инвалидлык;

2) судлар, хокук саклау органнары, хәрби комиссариатлар чакыруы (хәбәрнамәләр, повесткалар) буенча тикшерү уздыру турында карарда күрсәтелгән вакытта килә алмау;

3) Россия Федерациясе Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә аларга карата тикшерү чаралары үткәрелгәндә катнашу мөмкинлеген булдырмый торган чикләү чаралары сайлану;

4) хезмәт командировкасында булу.

Югарыда күрсәтелгән мәгълүмат кергәндә, контроль чаралар үткәрү тикшерү органы тарафыннан тикшерүне күчерү өчен сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле срокка күчерелә.

4.7. Инспекция визиты, рейд тикшерүе

4.7.1. Инспекция визиты дигәндә конкрет контроль зат һәм (яки) производство объекты хужасы (кулланучысы) белән үзара бәйләнештә үткәрелә торган контроль (күзәтчелек) чарасы аңлашыла.

4.7.2. Инспекция визиты контрольлек итүче затның (аның филиалларының, аерым структур бүлекчәләренең, вәкилләкләренең) яки контроль объектының урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.

Инспекция визиты әлеге нигезләмәнең 1.9 пунктында күрсәтелгән контрольдә тотучы затка һәм объектларның милекчәләренә алдан хәбәр итмичә үткәрелә.

Контрольдә тотучы затлар яки аларның вәкилләре инспекторның биналарга, корылмаларга каршылыксыз үтеп керүен тәмин итәргә тиеш.

Инспекция визитын бер урында үткәрү вакыты бер эш көненнән артып китә алмый.

4.7.3. Инспекция визиты барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

а) карау;

б) сораштыру;

в) язмача аңлатмалар алу;

г) мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотучы затның (аның филиалларының, вәкилләкләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) яисә контроль объектының (эшчәнлек алып бару) урынында булырга тиешле документларны таләп итү.

Инспекция визитын дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио- яки видеоәлемтә аша уздыру рөхсәт ителә.

4.7.4. Планнан тыш инспекция визиты, 57 статьяның 1 өлешендәге 3 - 5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә аны уздыру очрақларыннан тыш, прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелергә мөмкин.

4.7.5. Рейд тикшерүе дигәндә берничә контрольдә тотучы зат урнашкан территориядәге житештерү объектларыннан файдалану (эксплуатацияләү) буенча мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында уздырыла торган контроль (күзәтчелек) чарасы аңлашыла.

4.7.6. Рейд тикшерүе әлеге нигезләмәнең 1.9 пунктында күрсәтелгән

объектларга хужа булуны, аннан файдалануны яисэ идарэ итүне гамэлгэ ашыручы телэсэ кайсы контрольдэ тотучы затларга карата үткэрелэ.

Рейд тикшерүе үткэрү чорында бер контрольдэ тотучы зат белэн үзара бэйләнеш вакыты бер эш көнөннән артып китэ алмый.

4.7.7. Рейд тикшерүе барышында контроль гамэлләр исемлеге:

- а) карау;
- б) сораштыру;
- в) язмача аңлатмалар алу;
- г) документларны таләп итү;
- д) экспертиза.

4.7.8. Әлеге нигезләмәнең 1.9 пунктында күрсәтелгән объектларга ия булган, алардан файдаланган яисэ алар белән идарэ иткән контрольдэ тотучы затлар рейд тикшерүе барышында инспекторларга рейд тикшерүе уздыру турында карарда күрсәтелгән объектларга, шулай ук барлык биналарга (торак биналардан тыш) тоткарлыксыз кереп йөрүне тәэмин итәргә тиешләр.

4.7.9. Рейд тикшерүе нәтижәсендә мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, рейд тикшерүе үткәрелгән урында инспектор мәжбүри таләпләрне бозуга юл куйган һәр контрольдэ тотучы затка карата контроль чара акты төзи.

4.7.10. Рейд тикшерүе 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясының 1 өлешендәге 3 - 5 пунктлары һәм 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә аны уздыру очраklarыннан тыш, бары тик прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелергә мөмкин.

4.7.11. Әлеге нигезләмәнең 4.7.3 һәм 4.7.7 пунктларында каралган контроль гамэлләр әлеге нигезләмәнең 4.5.5 - 4.5.7, 4.6.9 - 4.6.11 пунктларына туры китереп башкарыла.

4.8. Мәжбүри таләпләрне үтәүне күзәтү (куркынычсызлык мониторингы).

4.8.1. Мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглауның) үтәлешен күзәткәндә Башкарма комитет житәкчесе контроль органында булган контроль объектлары турында белешмәләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган мәгълүматларны, мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контрольдэ тотучы затлар тарафыннан бирелә торган, шулай ук дәүләт мәгълүмат системаларында булган мәгълүматларны, “Интернет” челтәреннән алынган мәгълүматларны, һәркем файдалана алырлык башка мәгълүматларны, шулай ук фото- һәм кинога төшерү, видеога яздыру функцияләре булган автомат режимда эшләүче хокук бозуларны теркәүнең техник чараларын кулланып алынган мәгълүматларны жыюны һәм анализлауны үткәрә.

4.8.2. Мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлык мониторингы) үтәлешен күзәтү барышында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян килү (зарар килү) яки зыян китерү куркынычы барлыкка килү очраklары ачыкланса, мәжбүри таләпләрне бозу, яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турындагы белешмәләр булса контроль органы тарафыннан түбәндәге карарлар кабул ителергә мөмкин:

1) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 60 статьясы нигезендә планнан тыш контроль (күзәтчелек) чара уздыру турында карар;

2) кисәтү игълан итү турында карар;

3) контроль төре турында Федераль законда, контроль төре турында Татарстан Республикасы Законнда мондый мөмкинлекне күрсәткән очракта, ачыкланган бозуларны бетерү турында 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенң 1 пункттында каралган тәртиптә күрсәтмә бирү турында карар;

4) контроль төре турында Федераль законда, контроль төре турында Татарстан Республикасы Законнда мондый мөмкинлек күрсәтелгән очракта, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 3 өлеш нигезендә, контроль төре турында Федераль законда, контроль төре турында Татарстан Республикасы Законнда беркетелгән карар.

4.9. Күчмә тикшерү

4.9.1. Күчмә тикшерү дигендә контрольдә тотучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү максатларында уздырыла торган контроль (күзәтчелек) чара аңлашыла.

4.9.2. Күчмә тикшерү контрольдә тотучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлүен бәяләү максатларында уздырыла.

4.9.3. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек алып барган) урыны, гражданның эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны, контроль объектының урнашкан урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контрольдә тотучы зат белән үзара хезмәттәшлек итү рөхсәт ителми.

Әлеге нигезләмәнең 1.9 пункттында күрсәтелгән һәркем өчен мөмкин булган объектларда (чикләнмәгән даирә затлар керергә мөмкин булган) карау гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4.9.4. Күчмә тикшерү контрольдә тотучы затка мәгълүмат бирмичә уздырыла.

Бер объектта (бер-берсенә турыдан-туры якин урнашкан берничә объектта) күчмә тикшерү үткәрү срогы, әгәр федераль законда контроль рәвеш турында башкасы билгеләнмәгән булса, бер эш көненнән артып китә алмый.

4.9.5. Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча әлеге нигезләмәнең 4.2.1 пункттының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган карарлар кабул ителә алмый.

4.9.6. Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча инспектор 2 нөсхәдә беркетмә төзи, аларның берсе контрольдә тотучы затка тапшырыла, ә икенчесе күчмә тикшерү алып барган инспекторда кала.

5. Контроль органы карарларына, контроль органы вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү

5.1. Контроль органы карарларына, аның вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү хокукына аңа карата муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольлек итүче затларның хокукларын бозуга китергән карарлар кабул ителгән яисә гамәлләр (гамәл кылмау) кылынган контрольлек итүче зат ия.

5.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольдә тотучы затларның хокукларын бозуга китергәннәр контроль органының вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмавы), контроль органы карарларына контрольлек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнары нигезендә суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

6. Муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

6.1. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру өлешендә тикшерү органы эшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм эффектлылыгын бәяләү нәтижәлелек һәм эффектлылык күрсәткечләре системасы нигезендә башкарыла.

Контроль органының эшчәнлек нәтижәлелеге һәм эффектлылык күрсәткечләре системасына керә:

6.1.1. Закон белән сакланган кыйммәтләргә зыянны (зыянны) киметүне чагылдыра торган муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре, алар буенча максатчан (план) күрсәткечләр билгеләнә торган һәм аларның казанышларын контроль орган тәмин итәргә тиешле эшчәнлекнең тиешле өлкәсендә зыян (зарар) китерү куркынычын бетерү дәрәжәсе

6.1.2. Контроль эшчәнлекне мониторинглау, аны анализлау, аны тормышка ашырганда килеп чыга торган проблемаларны ачыклау һәм аларның барлыкка килү сәбәпләрен билгеләү, зыян китерү куркынычын бетерү дәрәжәсе белән хезмәт, матди һәм финанс ресурслары күләме арасындагы нисбәтне, шулай ук контрольдә тотучы затлар эшчәнлегенә тыкшыну дәрәжәсен характерлый торган контроль төрләренең индикатив күрсәткечләре.

6.2. Төп күрсәткечләр һәм аларның максатчан кыйммәтләре:

- мәжбүри таләпләрне бозу очрактарынан бетерелгән хокук бозулар өлеше - 50%;

- чираттагы календарь елга планлы тикшерү чараларын үткәргү планының үтәлеше өлеше - 100%;

- контроль чаралар үткәргәндә тикшерү органы һәм (яки) аның вазыйфаи затының гамәлләренә (гамәл кылмавына) нигезләнгән шикаятләр өлеше - 10%;

- контроль чараларның юкка чыгарылган нәтижәләре өлеше - 10%;

- хокук бозулар ачыкланган, ләкин административ йогынты ясауның тиешле чаралары күрелмәгән контроль чараларның өлеше - 5%;

- контроль орган материаллары буенча административ жәза бирү турында чыгарылган суд карарлары өлеше - 75%;

- административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 2.7 һәм 2.9 статьялары нигезендә юкка чыгарылган карарлардан тыш, тикшерү органы тарафыннан чыгарылган гомуми саннан административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча суд тәртибендә юкка чыгарылган карарлар өлеше - 5%.

6.3. Индикатив күрсәткечләр:

1) хисап чорында үткәрелгән планлы тикшерү чаралары саны;

2) хисап чорында үткәрелгән планнан тыш тикшерү чаралары саны;

3) хисап чорында мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүне ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан тайпылуы нигезендә үткәрелгән планнан тыш контроль чаралары саны;

4) хисап чорында уздырылган үзара бәйләнешле контроль чараларның гомуми саны;

5) хисап чорында үткәрелгән КНМның һәр төре буенча үзара бәйләнешле контроль чаралары саны;

- 6) хисап чорында дистанцион хезмэттэшлек чараларын кулланып үткэрелгән тикшерү чаралары саны;
- 7) хисап чорында үткэрелгән мәжбүри профилактик визитлар саны;
- 8) хисап чорында игълан ителгән мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүләр саны;
- 9) хисап чорында мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачылган тикшерү чаралары саны;
- 10) хисап чорында административ хокук бозулар турында эшләр кузгатылган контроль чаралар саны;
- 11) хисап чорында тикшерү чаралары нәтижәләре буенча салынган административ штрафлар суммасы;
- 12) хисап чорында тикшерү чараларын уздыруны килештерү турында прокуратура органнарына жиберелгән гаризалар саны;
- 13) хисап чорында тикшерү чараларын үткөрүне килештерү турында прокуратура органнарына жиберелгән гаризалар санынан прокуратура органнары килештерүдән баш тартканнары саны;
- 14) хисап чоры ахырына исәпкә алынган контроль объектларының гомуми саны;
- 15) хисап чоры ахырына һәр куркынычлык категориясенә кертелгән исәпкә алынган контроль объектлары саны;
- 16) хисап чоры ахырына исәпкә алынган контрольдә тотучы затлар саны;
- 17) хисап чорында контроль чаралар уздырылган исәпкә алынган контрольдә тотучы затлар саны;
- 18) хисап чорында контроль орган карау срогын бозган шикәятләр саны;
- 19) хисап чорында контрольлек итүче затлар тарафыннан суд тәртибдә жиберелгән контроль органнарының карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикәят белдерү турында дэгъва гаризалары саны;
- 20) хисап чорында контрольлек итүче затлар тарафыннан суд тәртибдә контроль (күзәтчелек) органнары вазыйфай затларының карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) дэгъва белдерелгән гаризалардан аларны канәгатьләндерү турында карар кабул ителгәннәре саны;
- 21) хисап чорында муниципаль контрольне (күзәтчелекне) оештыруга һәм тормышка ашыруга карата таләпләрне тупас бозып үткэрелгән һәм нәтижәләре гамәлдә түгел дип табылган һәм (яки) гамәлдән чыгарылган контроль чаралары саны,

6.4. Контроль орган ел саен төп күрсәткечләргә ирешү турында белешмәләр һәм контроль төренең индикатив күрсәткечләре турында белешмәләренә, шул исәптән төп күрсәткечләргә ирешүгә профилактик чаралар һәм контроль (күзәтчелек) чараларының йогынтысы турында белешмәләренә күрсәтеп, муниципаль контроль турында доклад (алга таба - еллык доклад) әзерли.

Контроль органның еллык доклады, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясындагы 10 өлеше нигезендә, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән таләпләргә җавап бирергә тиеш һәм ел саен 1 февральдән дә соңга калмыйча Интернет челтәрендә администрациянең рәсми сайтында урнаштырыла.

ТӨЗЕКЛЭНДЕРҮ ӨЛКӘСЕНДӘ МУНИЦИПАЛЬ КОНТРОЛЬНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ КЫСАЛАРЫНДА КОНТРОЛЬ ОБЪЕКТЛАРЫН КУРКЫНЫЧЛЫК КАТЕГОРИЯЛӘРЕНӘ КЕРТҮ КРИТЕРИЙЛАРЫ

1. Югары куркынычлык категориясенә биналарга, төзелешләргә, корылмаларга, жир кишәрлекләренә (янәшәдәге территорияләргә) якын территорияләр керә.

2. Уртача куркынычлык категориясенә биналарның, корылмаларның фасадлары, кече архитектур формалары, капитал булмаган, стационар булмаган корылмалар һәм төзелмәләр, мәгълүмат щитлары, күрсәткечләр, киртәләү жайланмалары керә.

3. Уртача һәм түбән куркынычлык категориясенә төзеклэндерү өлкәсендәге барлык контроль объектлар да керә.

ТӨЗЕКЛЭНДЕРҮ ӨЛКӘСЕНДӘ МУНИЦИПАЛЬ КОНТРОЛЬНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ КЫСАЛАРЫНДА ТИКШЕРЕЛӘ ТОРГАН МӘЖБҮРИ ТАЛӘПЛӘРНЕ БОЗУ КУРКЫНЫЧЫ ИНДИКАТОРЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

1. Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының Бигеш авыл жирлегә территориясен төзеклэндерү кагыйдәләрен бозу билгеләре ачыклану.

2. Инвалидлар өчен социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары һәм күрсәтелә торган хезмәтләренә мөмкинлеген тәэмин итүгә федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, Россия Федерациясә субъектлары законнары һәм башка норматив хокукый актлары белән билгеләнгән мәжбүри таләпләргә бозу билгеләрен ачыклау.

3. Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, юридик затлардан, ижтимагый берләшмәләрдән, индивидуаль эшкуарлардан, граждандардан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан мәжбүри таләпләргә бозуларның һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) килү куркынычының булуын раслый торган гамәлләр (гамәл кылмау) турында белешмәләр керү.

4. Тикшерү нәтижәләре буенча бирелгән мәжбүри таләпләргә бозу очраklarын бетерү турында күрсәтмәнең билгеләнгән срокта үтәләше турында мәгълүматның булмавы.

Контроль орган акты формасы

Контроль органы бланкы

_____ (контрольдә тотучы затның тулы исеме күрсәтелә)

_____ (контрольлек итүче зат житәкчесенең фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса) күрсәтелә)

_____ (контрольдә тотучы затның урнашу урыны адресы)

_____ номерлы профилактик визит
АКТЫ

"__" _____ 20__ ел

_____ (төзелү урыны)

Профилактик визит

_____ (юридик затның, шәхси эшмәкәрнең исеме, фамилиясе, исеме, атасының исеме (соңгысы булганда) карата үткәрелде.

ИНН

_____ (юридик зат, шәхси эшмәкәр өчен)
түбәндәге адрес буенча яшәүче: _____
(гражданның теркәлү һәм яшәү урынының адресы)

_____ түбәндәге адрес буенча урнашкан:

_____ (почта индексы, өлкә, шәһәр, урам, йорт)

Профилактик визит муниципаль контроль турында нигезләмә
кысаларында үткәрелде _____

(контрольлек итүче зат эшчәнлеген башкару урыны буенча йә видео-конференц-
элементә куллану юлы белән) __ сәг. __ мин. __ сәг.
Профилактик визит үткәргәндә катнашты

_____ (житәкченең фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта),
башка вазыйфай зат яки юридик затның вәкаләтле вәкиле, индивидуаль
зат эшмәкәр)
Контрольлек итүче затның эшчәнлек төре:
_____

Контроль объектларның төрләре:

_____ ("Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 31.07.2020 N 248-ФЗ Федераль законның 16 статьясындагы 1 өлешендә каралган контроль объектлары төрләре күрсәтелә)

Контроль объектларның куркынычлык категориясе: _____
Профилактик визит түбәндәге вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелде:

_____

Профилактик визит барышында түбәндәге мәсьәләләр буенча консультацияләр үткәрелде (консультацияләр үткәрелгән очракта):

_____

Профилактик визит үткәру нәтижәләре:

_____

(контрольдә тотыла торган затка аның эшчәнлегенә карата йә аңа карый торган мәжбүри таләпләр турында, аларның куркынычлык категориясен киметүнең

_____

хәвеф критерийларына, нигезләргә һәм тәкъдим ителә торган ысуллары турында, шулай ук контроль объектына карата башкарыла торган контроль

_____

(күзәтчелек) чараларының эчтәлегенә һәм интенсивлыгы турында, аны тиешле куркынычлык категориясенә кертүдән чыгып, хәбәр итүне күрсәтү;

_____

профилактик визит нәтижәләре буенча тикшерү объектларының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) яки мондый

_____

зыян (зарар) зыян китерүгә турыдан-туры куркыныч янавы ачылган очракта,

_____

норматив хокукый актка карата мәжбүри таләпләрне бозулар күрсәтелә

_____

Бирелгән документлар һәм материаллар исемлеге: _____

_____

Профилактик визит үткәргән затларның имзалары: _____

_____

Профилактик визитны үткәру акты белән таныштым, актының күчәрмәсен барлык кушымталары белән алдым: _____

_____

(житәкче, башка вазыйфаи зат яки юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле фамилиясе, исеме, атасының исеме (соңгысы - булган очракта)

" ___ " _____ 20__ ел _____ (имза)

Төзеклөндөрү өлкөсөндө
муниципаль контрольне гамэлгә ашыру
турында нигезләмәгә 4 нче кушымта

Контроль органы күрсәтмәсе формасы

Контроль органы бланкы

_____ (контрольдә тотучы затның житәкчесе вазыйфасын күрсәтә)

_____ (контрольдә тотучы затның тулы исеме күрсәтелә)
(контрольдә тотучы зат житәкчесенәң фамилиясе, исеме,
атасының исеме күрсәтелә)

_____ (контрольдә тотучы затның урнашкан урыны адресы күрсәтелә)

КҮРСӘТМӘ

_____ (контрольдә тотучы затның тулы исеме күрсәтелә)
ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында
Түбәндәгә нәтижәләр буенча _____,
(контроль орган карары нигезендә контроль чараның төрө һәм формасы күрсәтелә)
үткәрелгән _____

(контроль органның тулы исеме күрсәтелә)

карата _____

(контрольдә тотучы затның тулы исеме күрсәтелә)

"__" _____ 20__ елдан "__" _____ 20__ елга кадәр чорда

түбәндәгә нигездә _____

(контроль чараны уздыру турында контроль орган актының исеме

һәм реквизитлары күрсәтелә)

законнарның _____ мәжбүри таләпләрен бозу очраklары ачыкланды:

(мәжбүри таләпләрне билгеләнгән норматив хокукий актларның структур берәмлекләрен күрсәтеп, ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозулар санап үтелә)

Баян ителгәннәр нигезендә "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге)

һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәгә 248-ФЗ номерлы

Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенең 1 пункты нигезендә

_____
(Контроль органның тулы исеме күрсәтелә)

имзальный:

1. Ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны "__" _____ 20__ елга кадәр (кертеп) бетерергә.

2. _____

(контроль органының тулы исеме)

мәжбүри таләпләрне бозу очраklарын бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр белән ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында

"__" _____ 20__ елга кадәр (кертеп) хәбәр итәргә.

Өлеге күрсәтмәне билгеләнгән вакытта үтәмәү Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән җаваплылыкка тартылуға китерә.

(Контроль

чаралар үткәрүгә каләтле затның вазыйфасы)